

ИБРАТ НОМИДАГИ ИНСТИТУТ қурилиши бошланди

Хар касб пеша қилгил, бўлмас сенга амал қут,
Бекасб ўтсанг, Ибрат, муҳтожи нон ўдурсан.
Ушбу сатрлар муаллифи Исҳоқхон тўра Ибрат ўзининг
ибратли ҳаёти ва бекёс ижод маҳсули билан ўзбек халқига
бой мерос қолдирган.

Муҳиддин ИМОМАДИЕВ

Ёшлик чоғидан ҳаётини илмга бағишлаган тўракурғонлик Ибрат Кўкён адабий мухитидан катта сабоқ олди. Муқимий, Фурқат ва Завқийлар билан дўстлашиб, тенглашиб ижод килди. Жаҳон тилларига бўлган кизикиши туфайли дастлаб араб, форс тилларини ўрганди. Ўз қизигига қайтан чогида, яъни 1886 йилда мактаб очди. Лекин чор Россияси мулозимларининг қаршилик қилиши боисдан мактаб ёлиб кўйиди. Шундан сўнг Исҳоқхон Ибрат узоқ сафара отланди, бир неча иллар Туркия, Эрон, Миср ва Арабистонда яшади. Кейин Кизил дениз орқали Хиндистонга ўтиб, тўрт йил атрофида у ерда яшаб килди ва хинч, урду, француз, инглиз тилларини мукаммал ўрганди. Шу билан биргаликда қадимий физикия, яхудий, сурья, юнон ёзувларини кунт билан ўзлаштириди, турли элат ва миљатларнинг турмуш тарзи, тарихи ва маданиятини ўрганди.

Ноёб хунар эгаси бўлган Исҳоқхон масжид-мадрасалар пештоқига, қабро тошларига нақш солиши ва хаттотлик қилиш билан кун кечиради. Бу билан у имта ва хунар эгалигани киши хеч қарерда хор бўлмаслигини ўз ҳаёти мисолида исботлаб берди.

Худудлардан хабарлар

ИШЧИ ГУРУҲИ ВАКИЛЛАРИ жойларда тадбиркорлик фаолияти билан танишмоқда

Олий Мажлис Конунчилик палатаси депутати Нодира Жонибекова Сирдарё вилоятининг янги шахри ҳамда Холос туманларида бўлди, бир қатор тадбиркорлик субъектлари фаолияти билан таниши.

Хар бир корхонадаги мавжуд муаммолар ўрганилиб, уларга биргаликда ечим изланди. Айрим масалаларни бартараф этиш бўйича тегиши вазирлик ва идораларга депутатлар сўровлари юбориладиган бўлди.

Конунчилик палатаси депутати Холос туманида тиббийт тизимини ҳам ўрганди. Тиббийт ходимлари дуч кеплаётган муаммоларга тегиши ташкилот вакиллари билан биргаликда ечим изланди.

Юзма-юз мунуқот давомиди. Холос туманини тиббиёт бирлашмасининг туман марказидан узоқлиги ахолига нокулайликлар келтириб чиқараётгани айтилди. Ушбу муаммонинг ечими сифатидаги муассасаси туман марказига кўчириш тактифи берилди.

Депутат Н.Жонибекова мактуб ючрашувлар давомида Холос туманинага 3-сонли мактабгача таълим миассасасида ҳам бўлди. Тарбияланувчиларга яра-

тилган шароитлар билан танишиди. Айрим муаммоларга тегиши ташкилот раҳбарлари билан биргаликда жойда ечим топди.

Халқ вакили Янгиер шахридаги "Абдураҳмон Жомий" Мўйда ҳам бўлип, маҳалла бешлиги фаолияти билан танишиди. Бу ерда тадбиркорлик фаолияти, худудаги аҳоли бандлиги билан қизиди. "Темир дафтар", "Аёллар дафтари", "Ешлар дафтари"га кирилтиган фуқароларнинг бандлигини таъминлаш бўйича кўрилаётган чоралар билан танишиди.

Суҳбат давомида мамлакатимизда кейнги йилларда олиб борилаётган испоҳотлар, эршигланган ютуқлар ҳамда конунчилидаги ўзгиришлар ҳакида маълумот берилди.

Олий Мажлис Конунчилик палатаси депутати Музаффара Абдиева Самарқанд вилоятининг бир қатор туманларida аҳоли вакиллари, тадбиркорлик субъектлари, маҳалла фаоллари билан музокторлар ўтказди.

Дастлаб депутат Самарқанд туманинаги "Мастер Прайм Жианғуз" МЧЖ кўшма корхонасида бўлди. Ушбу корхонада

35 та иш ўрни ташкил этилган бўлип, йиллик товар айланмаси 6 миллион сўмни, йиллик бюджет тушумлар эса ўртача 720 миллион сўмни ташкил этади.

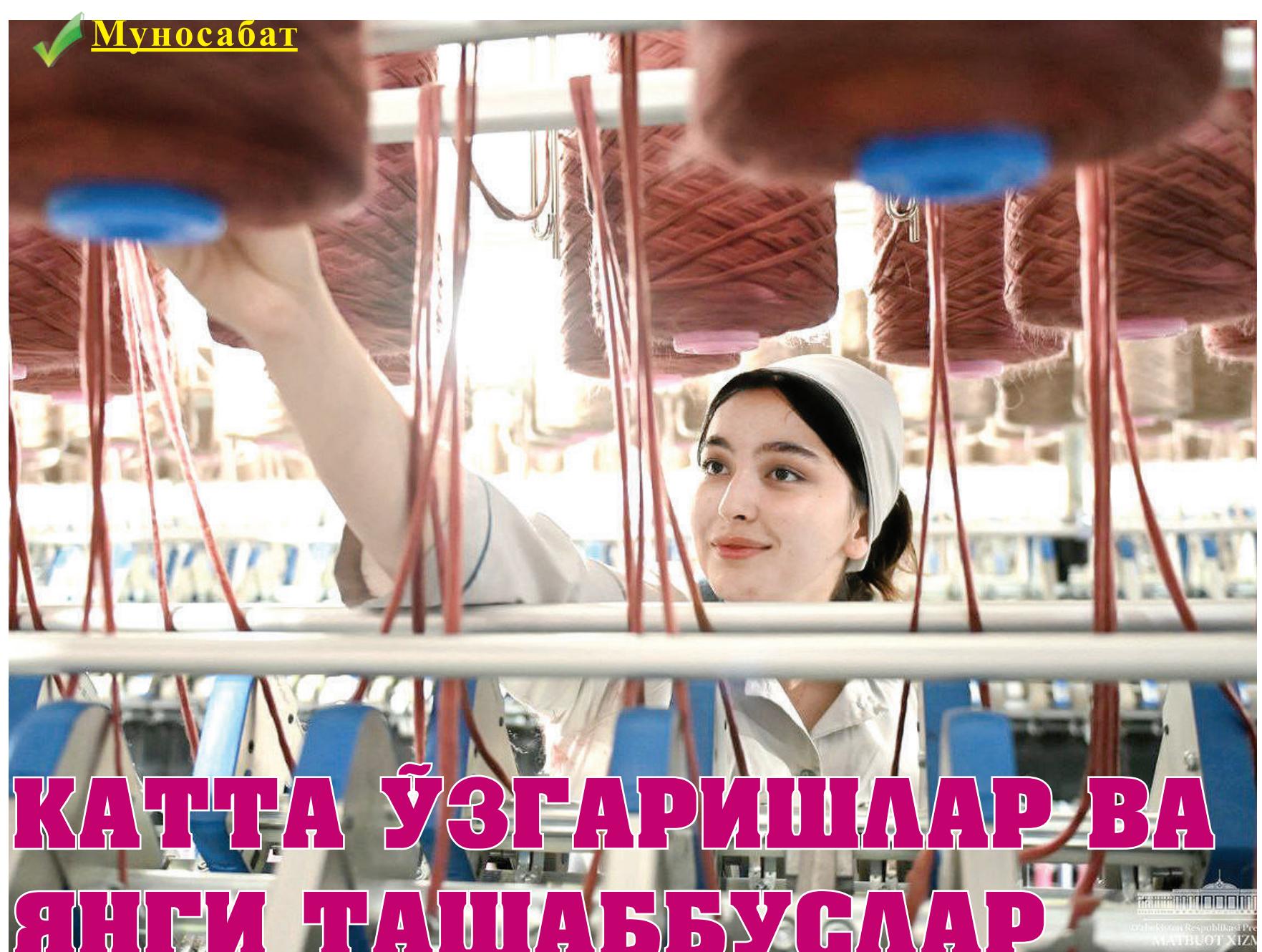
Чурашувда депутат кейнги йилларда имкониятлар ҳакида атроф-лиса маълумотлар берди. Бугунги кунда тадбиркорликни ривожлантириш иктисодий сийёсатнинг муҳим ўйналишларидан бирни сифатида белгиланганни ва бунда яхши тизим шакллантирилганни, улардан барча бирдек фойдаланиш имкониятига эга бўлганини таъкидлади.

Шунингдек, депутат тумандаги "Мино мастер пласт" МЧЖ ҳам бўлди. Ушбу корхонада иккى сменада иш ташкил этилган ва 30 нафар маҳаллий ўйигиз-кизлар иш билан танишланган.

Шундай учрашув тумандаги "Гулобод" маҳалла фуқаролар йигинида ҳам бўлди. Ўрганиш давомида "маҳалладаги бешлиги", хотин-кизлар ва жамоатчилик билан мунуқот ўтказиди.

Конунчилик палатаси депутати Жомбай туманида ҳам корхона ва ташкилларда бўлип, аҳоли билан мунуқот ўтказди, ахолининг муроҷаатларига тегиши идора вакиллари билан биргаликда ечим топди.

Муносабат

Давлатимиз раҳбари Бухоро вилоятига

таширини Баҳоуддин Нақшбанд мақбарасини

зиёрт қилишдан бошлади.

Дастлаб мақсума атрофида режсалаштирилаетган қурилиши-таъмирлаш лойиҳаси кўриб чиқилди. Лойиҳа билан таниши жараёниди Президентимиз томонидан Баҳоуддин Нақшбанд мақбарасига Токи миёна дарвазасидан борувчи тарихий ўйлакни тиклаши, Дониёлбий мадрасасини таъмирлаши, таҳоратхона ва музей барпо этиши тақлифлари берилди.

Давлатимиз раҳбарининг зиёрат туризми учун шароитларни кенгайтириш, хориждан Бухорага тўғридан-тўғри катновлар ва замонавий меҳмонхона ташкил этиш бўйича кўрсатмалар бергани келақаца вилоятимизда ички ва ташки турли тизимнинг янада ривоҷланшидан дарак беради. Бу мавлакатимиз иктисадиёти ва мавқеи ошишга ҳамда янги иш ўринлари яратилиши учун хисса кўшади.

Шунингдек, Президентимиз вилоятининг

Коғон туманидаги "Сиёвуш текстип" корхонаси фаолияти билан ҳам танишиди.

"Бу Янги Ўзбекистондаги янги ўнаниш. Юртимида тўқимачилик саноати ривожланяпти. Агар корхоналар кўшилган қиймат яратиб, даромадини ошраман деса, қисман акрил ишлатишига тўғри келади. Ундан тайёрланган маҳсулот киймати 5 баробар ошади. Бу манбаатдорлик, барқарорлик, одамларга иш ўрни, дегани. Шунинг учун давлат пахтани қайта ишлаташга қанча кўмакдosh бўлган бўлса, энди сунъий тола ишлаб чиқаришга ҳам шундай ёрдам беради", деди Шавкат Мирзиев.

КЕЛГУСИ 7 ЙИЛДА СУВ ИШЛАТИШ САМАРАДОРЛИГИ 25 ФОИЗГА ОШИРИЛАДИ

"Ўзбекистон – 2030" стратегияси бешта устувор ўйналишининг учинчиси ҳам айнан Сув ресурсларини тежаш ва атроф-муҳитни мухофаза қилишга қаратилган мақсадларни ўзида жамлаган. Хусусан, стратегия лойиҳасидаги сув ишлатиш самара-дорлигини 25 фоизга ошириш, барча экин майдонларини тўлиқ сув тежайдиган технологияларга, ички сурориши тармоқларининг 50 фоизини ёпиқ қувурли сурориши тизимларига ўтказиш мақсад қилинган.

"MADE IN UZBEKISTAN"

- Мен сизга Озарбайжон ширинлигидан олиб келинг дегандим, сиз Ўзбекистоннидан олиб келибисиз, – деди-да, чиройли қоғозга чиройли қилиб ўтраган бир ширинликни кўрсатди.

- Ўқ, алдаганим йўқ. Бокунинг қоқ марказидаги супермаркетдан олдим.

Умар бўш келмади.

- Мана, "Made in Uzbekistan" деб ёзиб қўйибди-ку.

Олиб ўқиб кўрсам, Умарнинг гапи тўғри, Тошкентимизнинг Янгиҳаёт туманида ишлаб чиқарилган экан.

Нима дейишимни билмай қолдим. Ўзимни оқлаш йўлини қидирдим.

- Ҳечқиси йўқ, мана, булари Озарбайжонни-ки-ю, – дедим.

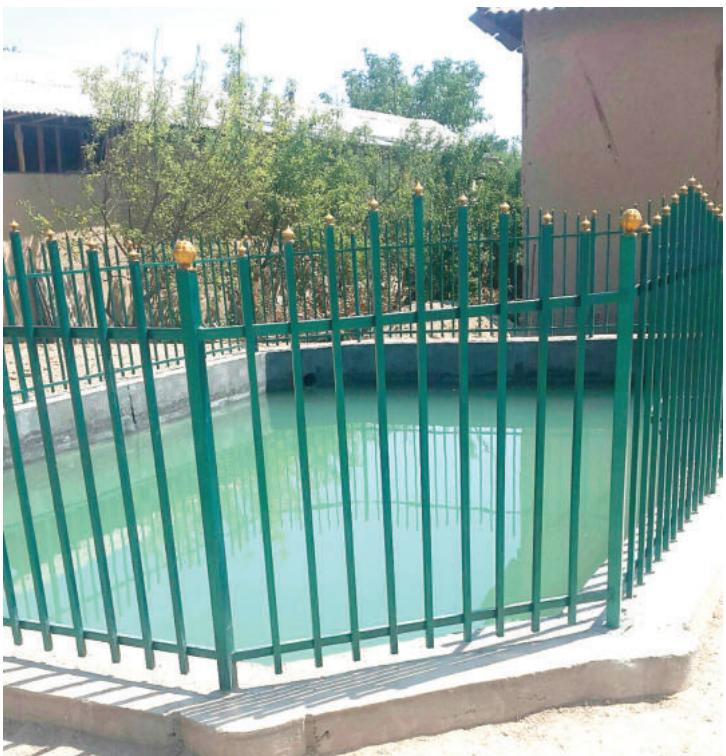
Орамиздаги одамлар

Ўз манфаатидан ўзгалар манфаатини устун кўядиган, кўчалар, хонадонлар саришталиги учун курашадиган, оиласлар тутувлиги, ёшлар келажаги учун жон кўйдирадиган инсонлар кўп. Ана шундайлардан бири, шубҳасиз, Косонсой туманидаги «Булоқбоши» маҳалла фуқаролар йигини нуронийлар кенгаси Мухторжон Жўраевдир. Коҳ ишонинг, коҳ ишонманг, у ўтиз ўйлдан ошикроқ вақтдан бери ўз ихтиёри билан тумандаги «Хонкўргон», «Гузар», «Чак», «Сойбўйи», «Бог» ва «Булоқбоши» маҳалла фуқаролар йигинларининг энг яқин кишиси – маслаҳатгўйига айланаб қолган. Энг қизиги, у қандайдир сабабга кўра ажрашган оиласлар бўлса, уларни яратширишдек савоб ишни ўзига касб қилиб олган. Бу иши билан ўтган ўйлар давомида юзлаб болаларнинг тирик етим бўлиб қолишининг олдини олган.

Маҳалладошлар ҲИММАТИ

Муҳиддин ОМАД,
журналист

– Тўқсонинчи ўйлдан бери ўз ихтиёрим билан оиласлар масала га аралашб юраман ва шунга яраша таъкибам ҳам бор, – дейди Мухторжон жожи. – Энг аввал яратширилган оиласларнинг фарзандлари бугун вояга етиб, оила куриб, эл хизматига яраб юриди. Улар менни чин дилдан ҳурмат қилишади. Оила муқаддас даргоҳ эканини ёшлар болалиқдан англаб етишлари керак. Теварак-атрофдаги барча маҳаллаларнинг тўй ва маракаларида боз-кош бўлиб тураман. Дастроҳон ёзилиб, элга ош берилса, ёшлар даврасига кириб бораман. Турмуш, оила тебратиш, эр-хотиннинг вазифалари, бола тарбияси ҳақида ёшларга ҳаёт тажрибаларим асосида маслаҳат бераман, ўйларни кўрсатаман. Тенгдош парим: «Нукул ўзингизни ёшлар орасиб урасиз. Улар ўзбилиармон бўлиб кетган. Сизнинг насиҳатингизга қулоқ солармиди?» деб қолишиди. Уларга жавобим шундай бўлади: «Қариб, қуриш арафасида турган чинорга сув, ўғит бериб парвариши қилганинг билан фойдаси йўқ. Ундан кўра ёш ниҳолни парвариши қилган маъбул. Майли, у бирор қайсардир, лекин эзги, бутаб, шакли бериб, рисоладагицек ўтириш мумкин. Дараҳтина ўз ихтиёрига кўйиб берсангиз, тарвакайлаб кетиб, мева бермай қўяди. Тури ҳашоратларга ем бўлиб, эрта нобуд бўлади. Одам боласи ҳам худди шунинг ўзи». Одилада энг катта тарбиячи она ҳисобнади. Фарзанднинг қобил ёки ноқобил бўлиб ўсишига етимиш фоиз она сабабчи. Ота-она турмушга узатилган қизига, аввало, эрингни, қолаверса, қайнато ва қайнонангнинг ҳурматини жойига қўй, болаларнингга кўз-қулоқ бўй, дейши керак.

«Ота оиласнинг устуни, она чироғи!», деган иборани кўп қўллаймиз. Иккисидан бирни бўлмаса, бола суюнадиган ёйл кўрсатадиган кишисини тополмай қўйналади – ёки ўксайди. Шунинг учун оила қуриш бўсағасида турган ёш қиз ва йигитни сұхбатдан ўтказиб, уларнинг келгусидаги вазифалари ҳақида ҳам эслатиб ўтаман. Ота оиласнинг таъминотчиси. Едирилёттган лукманинг ҳам фарзанд тарбиясига таъсири бор. Шунингдек, ҳар куни болага кўчадан бир нарса кўтариб келаверсангиз шунга ўрганиб, тенинхур бўлиб қолади. Бизга қушлар ибрат, полапони учирма бўлғандан кейин ўз ризқини топиб ейишига киришади. Шундай экан фарзандларимиз

дастроҳонга қўл чўзиб, нон олиб ея бошладими, уларга меҳнат қилишини ҳам ўргатиш керак. Бундан ташҳари, оиласда фарзандни озодалликка, исроф қўймасликка ўргатиб бориш зарур. Файзу барака шундан келади. Баракали оиласда ўсган фарзанд қалбida яхшилика, ёзгуликка, хайрли ва савобли ишларга ишишён пайдо бўлади.

Мухторжон жожи ўз фикрининг истиботини амалда кўрсатиш учун мени «Тахтакўпrik» маҳалла фуқаролар йигинида яшовчи Усмонжон исмли йигитнинг қилган иши билан танишитиди. Кўча четидаги учбуҷурч ерда ўзига хос тарзда курилган ҳовудаги кўм-кўк сувни кўриб, дилим яйраб кетди. Усмонжон Бобоматов ўзининг янги машинасини сотиб, пулнига 195 куб/метр сув сиғадиган ҳовуз барпо этиби. Бундан савоб ишни қилиши учун инсон саҳиҳ қалб эгаси бўлиши керак. Усмонжон ана шундай инсон эканига шубҳа йўқ.

– Кўчамизини бу бошидан у бошигача икки юздан ортиқ оила яшайди. Сув танқислиги сабабли қўйналишади. Уларнинг оғирини ёнгилни учун шу ишга кўп урдидим. Ичимлик сув тақиҳи бўлиб бораётган буғунги кун талаби ҳам шу, – дейди Усмонжон. – Отам раҳматлини пул топсанг, яхшилика сарфла, деб насиҳат қилган эдилар. Ўйлаб-ўйлаб, ҳовуз барпо этишига қарор қилдим.

Кортимга, элимга манфатим тегсин, дейдиган йигит айнан Усмонжонга ўшаган бўлади. Бунинг устига бу ҳовуз оддий, қадимда ота-боболаримиз курган ҳовуздан тубдан фарқ қилиди. Ҳовузга сув замонавий курилма орқали фильтрланиб қўйилар экан.

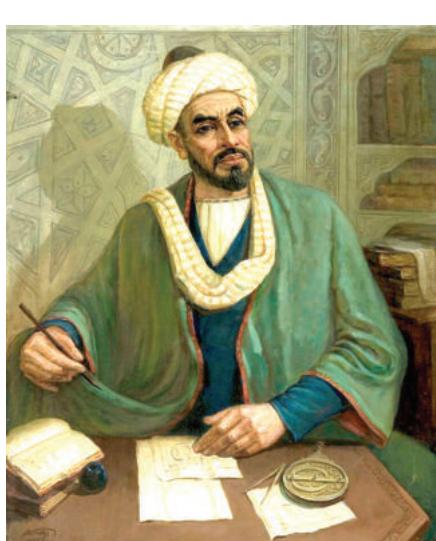
– Ҳали ишимиз охирига етганича йўқ. Ҳовузнинг устини қадимий меморчилик услубида ёпамиз. Челак солиб сув олинмайди.

Алоҳида жўмрак ўртилидади. Атрофига манзарали дарахтлар экамиз. Алави очиқ қолган жойга болалар майдончаси қуриш ниятизим бор. Албатта, шунча иш бир киши билан битмайди, маҳалламиз етакчилари, кўшинилар қараб туршишан йўқ. Айниқса, Шодмонхон ака, Носиржон ака, Авазбек, Ҳабибулло каби маҳалладошларим ёнимда турбি, ўз ёрдамларини аямаятилар. – дейди Усмонжон.

Ибрати ҳаёт кечираётган Мухторжон жожи Жўраев ўтағайратли инсон. Унда бўш вактнинг ўзи йўқ. Йўл-йўлакай мактабларга кириб, ўқувчи, ўқитувчилардан ҳам хабар олиб туради. Болаларни ўқишига, ҳунар ўрганишга ундайди. Ўзи ҳам қунт билан нақд қирп ҳунарни эгаллаган. Кўлидан келмайдиган иш йўқ. Гайрат-шижоатда унча-мунча йигитдан қолишмайди. Машинаси юхонасида кетмон, ўроқ олиб юради. Йўлда ўйдим-чукур учраб қолса, тўлдириб, текислаб кўяди, бегона ўт босган ер бўлса, ўриб, тозалаб кўяди.

– Ҳаётда ҳар бир кишикининг ўрни бўлиши керак, – дейди Мухторжон ака Жўраев. – Дунёда тенги йўқ буюклар диёри, жаннатмонанд гўшада тугилиб ўстинимизнинг ўзи бир неъмат. Бунинг ҳақини адо этиш учун ўзимиздан бир из қолдириб кетишимиз керак. Ота-боболаримиз, момонларимиз биз учун шундай дориломон кўнилар келишини Яратгандан сўраштаган. Мана, дуолар ижобат бўлган замондан яшапмиз. Энди биз шу кунларга етганимизга шукр қилиб, чироили яшашимиз, юртимизни, маҳалламизни, хонадонларимизни обод қилишимиз кераб бўлади. Фарзандларимиз ҳам биздан ибрат олиб яшайди. Бефарқ бўласак – бефарқ бўлишиади. Ҳовузга сув замонавий курилма орқали фильтрланиб қўйилар экан.

Каттагина боғимиз бўлар, унда бир неча хил олма, ўрик, шафтоли ва бошқа мевали дарахтлар бор эди. Уларнинг мевасини қоқканимизда олмани ҳам, ўрикни ҳам хил-хилига ажратар эдик: яхшилари, катта-катталари бозорга, майда-чўйдалари, курт еган, эзилгандари рўзгорга бўларди. Шу анъана ҳозир ҳам бормикин, дейман-да... Янаам билмадим...

Доимо ҳаракатда бўлиш керак.
Чунки тўхтаганинг ўтиргиси, ўтирганинг ётгиси, ётганинг ухлагиси келади.

АЛ-ХОРАЗМИЙ

Мавлоно Румий ҳикматларидан

Инсон бир дарё кабидир, сатҳи кўриниб туради, тубида не бўронлар кўпар, не пўртандалар тошар, сўзламас, жимгина оқар ва кетар.

Адолат недур? Гулни сугормоқдир. Зўлум недур? Тиконларни сугормоқдир.

Ҳаёт олганинг қадар нафасидир, ҳаёт қолганинг қадар қафасидир, ҳаёт толганинг қадар ҳавасидир.

Гулнинг гўзлалиги – уругининг созлигидан, инсоннинг гўзлалиги қалбининг поклигидандир.

Ишқни бийрон сайраётган

булбулдан эмас, сассиз-садосиз жон бераётган парвоналардан сўра.

Ишқи улканнинг имтиҳони ҳам залворидир.

Гўзлалигингга қувонма, уни бир сўғал бузар, мол-мулкингга қувонма, уни бир оғат олиб кетар. Роббингга қувон, у ҳаммасига кифоя этар.

Инсонларни китоб каби англанг. Муқовасига қараб алданманг, ичини ўқиб чиққач, моҳиятини биларсиз.

Ақлим ҳар кун тавба қиласар, нафсим ҳар кун тавбамни бузар. Иккисининг орасида қолган бир

бечораман. Яхшиямки, Роббим, сенинг даргоҳинг бор.

Коф тоги қадар юксакда бўлсанг-да, бир кафантага сиғар дараҷада кичиксан. Унутма, ҳар нарсаннинг ҳисоби бор, қарзингни узганинг қадар узилурсан.

Гул деганинг нима сенинг? Учтўрт тикон, бироз япроқ,

Недур сен севган бу ҳаёт? Учтўрт нафас, сўнгра тупроқ...

Тупроқдан келдик, тупроқка кетармиз. Муҳими, дунёда кирланмаслиқидир, кўнглини пок тутмоқ, дилга кир ютирмаслиқидир.

Яхшилик изла, тўғрилик изла, гўзлалик изла, аммо айб излама.

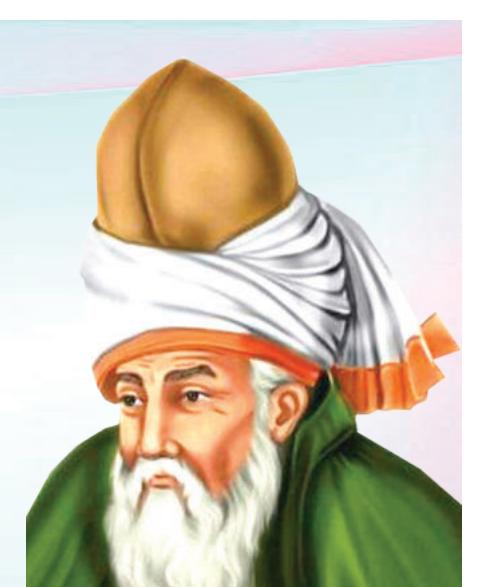
Савдоси ва сармояси кўп, мол-дунёси кўп одамнинг имтиҳони ҳам оғир бўлур.

Ҳар бир нарса кўрингани каби эмасdir, бугун сенга ҳаёт берган сув эртага сени чўқтира олиши мумкин.

Овозингни кўтарма, сўзинги юксалтири. Япроқларни ёмғир ўстиради, гумбирлраган момоқалдириқ эмас.

Тилингни тарбия қилишдан аввал дилингни тарбия қилас. Чунки сўз тилга дилдан чиқади.

Одамлар сени ўз манфаатлари учун ҳаракат қилишнинг истайди.

Карим БАХРИЕВ таржимаси

So'nggi sahifa

2023-YIL 18-AVGUST,
JUMA № 33 (1448)

Ёзувчи ён дафтаридан

“MADE IN UZBEKISTAN”

Маматқул ҲАЗРАТҚУЛОВ

Бу дунёда ғалати-ғалати ишлар бўлади-да. Кейин эслаб кулиб юраси...

Ўтган асрнинг 80-йилларида турмуш ўртогим билан Сочи шаҳрига дам олишга борган нарсан кўриб қолдик. Бу нима, деб сўрасак, пичок чархлайдиган, деди. Тошкентда ҳам бордир шу матоҳ, десам, сиз ошхонага кирмайсиз-да, кийнапланда мен қинаяланам, деб ранжида. Шеригимиздан қайси магазиндан олганни сўрадим. Таксига ўтириб, ўша магазинга бордик ва уч сўмга олсанда олдилик. Хотиниминг окулига кўлди.

У вақтда Сергели-2 мавзесида яшардик. Кўчанинг нариги бетида ярмарка бўларди, хозир ҳам бор. Бир куни турмуш ўртогим билан бозор-учар қилиб, ярмаркадаги хўжалик моллари магазинига кирдик. Бундай қарасам, пештахтада биз Сочидан уч сўмга олсанда олдилик, чанг босиб ётиби. Сотувчидан нархини сўрасам, икки ярим сўм, деди. Хотиниминг кўрсатдим...

Бокуда юрганимда етти яшар неварам Умар видеокўнғироқ қилди. Ҳол-ахвол сўраб, менга Озарбайжондан шоколад олиб келинг, деди. Ҳол-ахвол сўраб, менга Озарбайжондан шоколад олиб бораман, дедим. Вақт топиб Яшар ҳамроҳлигига иккича шоколади. Неваранинг “заказини” бажардик, деб хурсан бўлдим.

Уйга келгач, Умарга ширинликларни бердим.

– Факат сизнинг “заказ”инги бажардик, тақсир, – дедим ҳазиллашиб.

– Раҳмат, бобожон, – деб юзларидан ўтиб кўйди. Конфетларни бирин-кетин кўра бошлади. Бирдада авзойи бузиди.

– Нега алдайман, эркотайим. Мана, ҳар хил шоколадлар, ширинликлар олиб келдим-ку.

– Мен сизга Озарбайжон ширинлигидан олиб келибиз, – дедим. Ширинликларни “заказини” бажардик, деб хурсан бўлдим.

Умар бўй келмади.

– Мана, “Made in Uzbekistan” деб ёзиб кўйибди-ку.

Олиб ўқиб кўрсан, Умарнинг гапи тўғри, Тошкентимизнинг Ян